

Інформаційна картка *
учасника всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2022»
в номінації «Біологія»

Прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності)	Зелінка Лариса Миколаївна	
Посада (відповідно до запису в трудовій книжці)	Учитель біології, хімії	
Місце роботи (повне найменування закладу освіти відповідно до статуту)	Комунальний заклад «Великолепетиський опорний заклад загальної середньої освіти I-III ступенів»	
Освіта (найменування закладу вищої освіти, рік закінчення навчання)	Херсонський державний педагогічний інститут імені Н. К. Крупської, 1992	
Самоосвіта (інформація зазначається за останні 3 роки в зворотній хронології)	курси	<p>16.09. 2019р. КВНЗ «ХАНО» «Розвиток креативного мислення учнів НУШ»;</p> <p>26.09. 2019р. КВНЗ «ХАНО» «Наставництво як стратегія якості викладання. Навчання супервізорів»;</p> <p>27.11.2020р. ІППО «Організація освітнього простору з використанням технологій дистанційного навчання»;</p> <p>27.03.2020 р. ІППО Використання Padlet, Miro для навчання школярів;</p> <p>21.03.2021 р. МОН «Платформа ОСВІТИ»</p> <p>Фінансова грамотність вчителів та учнів;</p> <p>05.03.2021 р. Державна установа «Український інститут розвитку освіти»</p> <p>ЦПРПП: виклики. Освітня партнерська взаємодія;</p> <p>08.10.2021 р. Всеосвіта. Індивідуальна освітня траєкторія дитини з ООП в умовах інклюзивного навчання.</p>

Продовження додатка

	конференції	<p>27.10.2018р. - Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю: стаття «Перевернуте навчання-інноваційна модель онлайн- освіти»;</p> <p>24.10.2019р. - Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Формальна й неформальна освіта крізь призму STEM-технологій»: виступ «Проект як елемент STEM-технологій у формальній освіті природничо-математичних дисциплін»;</p> <p>27.11.2020 р. - Всеукраїнська онлайн-конференція «Здоров'язберігаюче освітнє середовище в сучасній школі»;</p> <p>21.03.2021 р. - Всеукраїнська практична онлайн - конференція «Особливості впровадження інноваційних освітніх технологій у закладах загальної середньої освіти» ;</p> <p>18.11.2021р. – VII Всеукраїнської науково-методичної конференції «Теоретико-методологічні основи розвитку освіти та управлінської діяльності».</p> <p>08.11.2021р. – НАПН України Всеукраїнська науково-практична конференція «Інноваційні практики наукової освіти».</p>
--	-------------	---

Продовження додатка

		Виступ з доповіддю: «Проект як елемент STEM- технологій в умовах інтеграції навчання природничо-математичних дисциплін».
	семінари	<p>22.01.2018р. - семінар - коучинг «Сучасна проектна технологія: особливий компонент сучасної методики навчання»;</p> <p>05.11.2020р. - міжнародний онлайн- семінар «Особливості викладання природничих предметів у період пандемії (Чехія);</p> <p>12.10. 2020 р. - зональний науково-практичний семінар «Формування здоров'язберезувальної компетентності на уроках біології та основ здоров'я»;</p> <p>12.04.2020р.- науково-практичний семінар «Діяльнісний підхід під час викладання біології та хімії в умовах Нової української школи»;</p> <p>25.02.2020р. - науково-практичний семінар «Інтеграційний урок як крок до STEM - освіти»;</p> <p>02.04.2021р. - онлайн інтегрований семінар «Мейкерство у викладанні природничо-математичних дисциплін»;</p> <p>15.04.2021р. – онлайн зональний семінар «Активізація міждисциплінарних зв'язків при вивченні іноземної мови і біології»</p>

Продовження додатка

	вебінари	25.10.2021р. «Урок біології з елементами STEM-реальний шлях до успіху». Освітній проект «На Урок»; 30.09.2020р. «Використання нестандартних завдань у навчанні природничих дисциплін». Освітній проект «На урок»; 21.09.2021р. « Краш-тест ідей як засіб стимуляції критичного мислення».
	конкурси	2020-2021 рр. Обласний фестиваль-конкурс «Математика навколо вас» у номінації: «Інтеграція математики з природничими науками» , квест з математики «Таємниці творіння природи. Життєва математика» - III місце; у номінації «Дослідницький проект», навчально-методичний проект «Математична подорож стежками Великолепетиського краю» - II місце.
	інше	-
Педагогічний стаж	29 років	
Кваліфікаційна категорія	Вища	
Педагогічне звання (за наявності)	Учитель-методист	
Науковий ступінь (за наявності)	-	
Посилання на відеореєструє	https://youtu.be/SdIVevaLrGM	
Педагогічна ідея		
Оновлення сучасної системи освіти змінює вимоги до знань, умінь та навичок із предмету біологія на ціннісне ставлення до навчання, головне питання якого: «З якою метою навчати?». Актуальність даної проблеми визначається змінами, що відбуваються в умовах реформування загальної		

середньої освіти. Зміст і завдання шкільного курсу біології вимагають нових підходів до організації освітнього процесу, спрямованих на розвиток ціннісних орієнтацій здобувачів освіти, формування навичок самостійного наукового пізнання та самореалізації особистості.

Дослідження вчених і педагогів – практиків (Н. Асташова, І. Бех, М. Боришевський, О. Вишневський, П. Ігнатенко, А. Кир'янова, В. Сластьонін, О. Сухомлинська, Н. Ткачова, Г. Чиж) переконливо свідчать про те, що використання сучасних освітніх технологій під час освітнього процесу має ряд важливих переваг: формується ціннісне ставлення до власної освіти, її якості та рівня; сприяє найбільш повному розвитку і реалізації здобувачами освіти своїх потенційних можливостей; створюються умови для підвищення пізнавальної діяльності.

Дана проблема залишається актуальною і на сьогодні. Тому моя педагогічна ідея полягає у формуванні ціннісних ставлень до вивчення біології в умовах інтеграції навчання, розвиток ключових компетентностей здобувачів освіти на уроках біології як результату інтегрованої навчальної діяльності, організація навчання здобувачів освіти з урахуванням креативності пізнання, створення умов для вияву потенційних можливостей здобувачів освіти, розвиток інтересу до самопізнання і самовизначення, прагнення до творчості.

Сучасні освітні технології та різні підходи до навчання (проблемний, особистісно-орієнтований, інтегрований, компетентнісний) дозволяють інтенсифікувати освітній процес, стимулювати розвиток мислення та уяви здобувачів освіти, збільшувати обсяг навчального матеріалу для творчого засвоєння і використання його учнями, формувати дослідницькі, пошукові уміння, приймати оптимальні рішення, викликати зацікавленість та позитивне ставлення до навчання.

У межах формування у здобувачів освіти ключових компетентностей при вивченні біології свою педагогічну діяльність спрямовую на реалізацію таких навчальних і виховних цілей:

- упровадження інноваційних технологій, методів, форм навчання;
- пробудження і розвиток стійкого інтересу до біології;
- розширення і поглиблення знань учнів з програмового матеріалу;
- розвиток біологічних здібностей в учнів;
- вироблення певних навичок науково-дослідницького характеру;
- формування біологічної культури;
- виховання високої культури екологічного мислення;
- розвиток уміння самостійно і творчо працювати з навчальною і науково-популярною літературою;
- розширення і поглиблення уявлень про практичне значення біології в теорії і практиці;
- розширення і поглиблення уявлень про культурно-історичну цінність біології, провідну роль біології у світовій науці;

- пропаганда біологічних знань серед учнів.

З огляду на завдання проблемної мети, спрямованої на конструктивний розвиток особистості, спроможної адаптуватися до сучасного життя, намагаючись розвивати у здобувачів освіти такі навички:

- самостійно та критично мислити;
- уміти бачити та формувати проблему (в особистому та професійному плані), шляхи раціонального її вирішення;
- усвідомлювати, де і яким чином здобуті знання можуть бути використані в оточуючій його діяльності; гнучко адаптуватися у мінливих життєвих ситуаціях;
- грамотно працювати з інформацією (вміти збирати потрібні факти, аналізувати їх, висувати гіпотези вирішення проблеми, робити необхідні узагальнення, зіставлення з аналогічними або альтернативними варіантами розв'язання, встановлювати статистичні закономірності, робити аргументовані висновки, використовувати їх для вирішення нових проблем);
- бути здатним генерувати нові ідеї, творчо мислити; бути комунікабельним, контактним у різних соціальних групах, уміти працювати в колективі, у різних галузях, різних ситуаціях, легко запобігати й уміти виходити з будь-яких конфліктних ситуацій;
- уміти самостійно працювати над розвитком особистої моральності, інтелекту, культурного рівня.

Для досягнення поставленої мети знаходжу оптимальний вибір методів, прийомів і засобів навчання, які зумовлюються змістом уроку, характером і специфікою матеріалу, який вивчають здобувачі освіти, їхніми пізнавальними інтересами і можливостями, рівнем інтелектуального розвитку. Включення учнів в інтенсивну розумову і творчу діяльність – необхідна умова сучасного уроку біології.

Тому в здійсненні освітнього процесу використовую ті методи, що сприяють вихованню активної творчої особистості: гностичні методи (інформативно - рецептивний; репродуктивний), індуктивний метод «від часткового до загального», дедуктивний метод «від загального до часткового»; метод аналогій (синтезу, аналогії, виявлення причинно-наслідкових зв'язків); дослідницький; евристичний; метод проблемного викладу матеріалу.

Працюючи над формуванням ціннісних ставлень при вивченні біології шляхом розвитку логічного, креативного мислення, над формуванням умінь і навичок розумової праці: планування роботи, пошуку раціональних шляхів її виконання, критичного оцінювання результатів та, в залежності від теми, когнітивної сфери здобувачів освіти в побудову уроку включаю методичні прийоми: «Фішбоун», «Дельфі», інтерактивні вправи: «Конструктор», «Логічний ланцюжок», «Гра розуму», «Експрес – тест». Для формування вміння пошуку рішення нестандартних завдань з біології використовую метод «Скампер» (Боб Еберле), «Краш тест» - ідей, які поглиблюють розуміння отриманих знань, розвивають у здобувачів освіти навички критичного аналізу

власних міркувань, логічного мислення спонукають до створення власних креативних моделей.

Одним з ефективних прийомів підвищення мотивації до навчання є використання біологічних задач прикладного змісту, які мають інтегрований характер. Вони дають змогу не тільки добре освоїти навчальний матеріал із біології та закріпити знання з інших предметів, а й виконують розвиваючу і виховну функції. Здобувачі освіти вчаться виділяти з потоку інформації необхідні дані; у ході розв'язування цього завдання учні дізнаються та узагальнюють знання з інших предметів (математика, географія, хімія, фізика). Така форма роботи з учнями допомагає розкрити їх творчий потенціал, активізувати абстрактне мислення, націлює на співпрацю в команді по досягненню поставленої мети.

Життя стало настільки динамічним, що вимагає миттєвого включення та вміння швидко зорієнтуватися серед навали інформації. Саме це спонукало мене до використання в процесі навчання прийому «Німе кіно», яке одночасно мотивує до розвитку словесно-логічного та кліпового мислення. Переглядаючи навчальне відео, учні словесно відтворюють вивчений програмовий матеріал, поданий візуально. Такий підхід робить процес навчання більш інтенсивним. При цьому навчання характеризується високою результативністю, супроводжується підвищеним інтересом, викликає в здобувачів освіти бажання до самореалізації.

Включення художнього слова - цікавий методичний прийом, що покращує якість уроку й викликає інтерес до його змісту та в значній мірі сприяє формуванню у дітей загальнолюдських та національних цінностей. На уроках біології використовую різноманітні джерела художнього слова: народну творчість; уривки з творів відомих поетів і прозаїків української й зарубіжної літератури; літературну творчість самих учнів.

Використання творів мистецтва є доцільним на різних етапах уроку. Під час організаційного моменту уроку вони допомагають створити відповідний настрій задля мобілізації творчих зусиль здобувачів освіти.

Біологію однозначно можна віднести до українознавчих предметів, бо ж об'єктом вивчення, в першу чергу, є місцева флора і фауна. Це дозволяє достатньо повно використовувати на уроках такі елементи національної культури, як народні перекази, легенди, загадки, пісні і думи, прислів'я, приказки та прикмети. Доповнення матеріалів уроків народним матеріалом сприяє формуванню патріотичних якостей здобувачів освіти, збагачує фактичний матеріал цікавими повідомленнями, робить уроки доступнішими, змістовнішими та емоційнішими.

Помилки в міркуваннях учнів найчастіше виникають через порушення законів формальної логіки. «Тисячі шляхів ведуть до помилки, але лише один – до істини» (Жан-Жак Руссо). Прочитавши цей вислів, замислилась над питанням, як допомогти учням у активізації логічного мислення, уміння виправляти помилки у відповідях, знаходити правильну відповідь у помилках

поданих завдань. У цьому стали у нагоді математичні закони: софізми, амфіболії, які використовую за допомогою прийому «Рефреймінг», вправ «Злови помилку», «Два погляди». Тим самим націлюю здобувачів освіти не тільки формувати уявлення про біологічні закони, а й закріплювати отримані знання з української мови та математики.

Для активізації пізнавальної діяльності учнів шляхом інтегрованого підходу на уроках біології застосовую такі форми роботи, як біологічний турнір, «Рубрика», «Хвилина слави», «Фоторепортаж, «Диво» із виявленням парадоксальних явищ у живій природі та зв'язком з іншими науками.

У своїй практиці в системі застосовую методи і прийоми термінологічної роботи, які допомагають у засвоєнні біологічних дефініцій - оволодіння мовою біологічної науки, збагачення власного словникового запасу, формування мовленнєвої компетентності. Для кращого засвоєння біологічних термінів здобувачам освіти пропоную закріпити отримані знання, створивши триптих (біологічну картину із трьох частин), надаючи правильну відповідь, тобто підібрати до біологічного поняття ту картину, яка відповідає терміну. А створення ситуації «Інтриги» при вивченні тем, де біологічні дефініції несуть подвійну назву, зацікавлюють та спонукають здобувачів освіти до глибокого пізнання та порівняння однієї назви в різних галузях навчальних наук і забезпечують краще запам'ятовування базових понять з біології, уміння в порівнянні знаходити істину. Така форма роботи доцільна як при вивченні нового, так і при узагальненні вивченого матеріалу.

У системі практикую створення учнями ментальних карт (карт знань), які є системним прийомом до систематизації та узагальнення навчального матеріалу. Окрім цього, за допомогою інтелектуальних карт здобувачі освіти представляють результати своєї проєктної діяльності, виконання домашніх творчих завдань. Це дає можливість не тільки швидко засвоювати матеріал з біології, а й формувати інформаційно-цифрову компетентність здобувачів освіти.

Упровадження в освітньому процесі проєктної технології є вимогою сьогодення та дозволяє формувати особистісні якості здобувачів освіти, в першу чергу, вміння працювати в колективі, брати на себе і розділяти відповідальність за вибір, вирішувати питання, аналізувати результати дослідницької діяльності. Творчим підходом до реалізації навчальних, шкільних проєктів є створення здобувачами освіти буктрейлерів у яких учні висвітлюють біорізноманіття рідного краю, екологічну проблему, рекламують природоохоронні заходи.

Динамічність, інтерактивність, новизна та зручність сервісів LearningApps, Google Форми, Padlet, Liholt Free Mind, Emaze, QR-код є навчальними інструментами та інструментаріями під час online і offline навчання.

Інноваційні освітні технології, які застосовую, дають свій результат у освітній та творчій діяльності здобувачів освіти. Мої учні є переможцями різноманітних конкурсів.

Продовження додатка

За останні три роки маємо такі здобутки:

- II етап Всеукраїнських учнівських олімпіад з біології (I місце – 3 учні, II місце – 2 учні, III місце – 2 учні).
- III етап Всеукраїнських учнівських олімпіад з біології III, IV місце.
- Міжнародний природничий конкурс «Колосок» (високий результат – 15 учнів, добрий результат – 24 учні).
- захист дослідницьких робіт МАН з біології (участь в I етапі).
- I етап обласного еколого-натуралістичного конкурсу-огляду «Галерея кімнатних рослин» - I місце.

Беру активну участь у Всеукраїнських, міжнародних науково-практичних конференціях, семінарах, онлайн - вебінарах. Керівник методичного об'єднання вчителів природничого циклу загальноосвітніх закладів громади, керівник шкільного STEM – центру. Продую власний педагогічний досвід серед педагогів громади та області.

* Формат інформаційної картки не змінювати
